

รูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร

Administrative Management Model of Charity Schools at Buddhist Temples in Sakon Nakhon Province

สมัย ดอนแก่น*

บทคัดย่อ

รูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนครที่ได้ทำการศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยระยะที่ 1 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร จากจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 3 โรงเรียน คือ 1) โรงเรียนการกุศลวัดศรีสมังค อำเภอมือง จังหวัดสกลนคร สังกัดเขต 1 จำนวน 13 คน 2) โรงเรียนการกุศลวัดบูรพา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร สังกัดเขต 2 จำนวน 37 คน และ 3) โรงเรียนวัดบูรพาวิทยาการกุศล อำเภอดำตาล จังหวัดสกลนคร สังกัดเขต 3 จำนวน 14 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 64 คน ระยะที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลในการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 9 คน ระยะที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) จำนวน 9 คน และการประเมินความเหมาะสม และความ

เป็นไปได้โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน การหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาค่า IOC (Item Objective Congruence Index) เลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC 0.50 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้วิธีการสรุปเป็นความเรียง ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนครโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป รองลงไป คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ

2. รูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพปัญหา 2) การวางแผน 3) การกำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบ 4) วิธีดำเนินงาน และ 5) การตรวจสอบ 6) การประเมินผล และ 7) การรายงานผล

*หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนครพบว่า ผู้ประเมินมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากขึ้นไป

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหาร, โรงเรียนการกุศลภายในวัด

Abstract

The research entitled, “Administrative Management Model of Charity Schools at Buddhist Temples in SakonNakhon Province”, aimed 1) to study the state of the administrative management of charity schools at Buddhist temples in SakonNakhon Province, 2) to create the administrative management model of charity schools at Buddhist temples in SakonNakhon Province, and 3) to evaluate the administrative management model of charity schools at Buddhist temples in Sakon Nakhon Province.

The samples used in the first period of this research were 64 administrators and teachers who were teaching at 3 charity schools in Buddhist temples of SakonNakhon Province. While in the second period of this research, the 9 informants were invited to participate in a focus group discussion. And in last period, the 20 experts were invited to be as the informants for evaluation.

The instruments used in this research were the questionnaire, focus group discussion, and the evaluation by the experts. In the quality test, the

only items of questionnaire with above .50 value of the IOC were acceptable, and in the reliability test, Cronbach’s alpha value was rated at .98. The statistics used for quantitative data analysis in this research were percentage, mean, and standard deviation. In addition, the content analysis was employed for the qualitative data which were concluded from the experts’ suggestions.

The research findings revealed that

1. The state of the administrative management of charity schools at Buddhist temples in SakonNakhon Province were at high level. Especially, the general administration aspect was at the highest level; the budget administration aspect was at the lower, and the lowest level was the academic affairs administration aspect.

2. The administrative management model of charity schools at Buddhist temples in SakonNakhon Province consisted of 7 steps as follows: problems study; plan; responsible person; implementation; inspection; assessment, and report.

3. The results of evaluation for the appropriate and possible administrative management model of charity schools at Buddhist temples in SakonNakhon Province overall were at the highest level. When each aspect was considered, it was found that every aspect was at high level.

Keywords : Administrative Management Model, Buddhist temples’ Charity Schools

บทนำ

โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เป็นองค์กรหนึ่งที่ทำเนิการจัดการศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในการดำเนินกิจการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา พบว่าได้ประสบปัญหาต่างๆ อย่างมาก เช่น ด้านงบประมาณและการเงิน ซึ่งจำนวนเงินรายรับไม่พอจ่ายรายจ่าย โรงเรียนส่วนใหญ่เก็บค่าธรรมเนียมในอัตราต่ำและบางโรงเรียนไม่เก็บค่าธรรมเนียมเนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจนประกอบกับโรงเรียนจัดการศึกษา เป็นการศึกษาสงเคราะห์แบบให้เปล่า ซึ่งการให้การอุดหนุนที่เป็นเงินจากรัฐบาลก็ยังไม่เพียงพอแก่การดำเนินกิจการโรงเรียนให้มีคุณภาพที่ดีได้ จึงทำให้คุณภาพทางการเรียนของนักเรียนยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาได้มีแผนพัฒนาและแก้ปัญหา คือ 1) ให้โรงเรียนจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนในอัตราที่เหมาะสม การให้การสงเคราะห์นักเรียนให้เป็นไปในรูปของการให้ทุนการศึกษา 2) ให้โรงเรียนจัดระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ เพื่อช่วย การดำเนินงานของโรงเรียน 3) ให้กระทรวงศึกษาธิการออกระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมและอุดหนุนเป็นกรณีพิเศษให้เป็นการแน่นอน และเพียงพอที่จะดำเนินกิจการของโรงเรียนได้ อย่างมีคุณภาพ 4) ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดสรรงบประมาณสร้างอาคารเรียนในรูปวิทยาการสงเคราะห์และหรืองบประมาณสมทบสร้างอาคารและซ่อมแซมต่อเติมอาคารเรียนในปัจจุบันโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ได้รับการพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้าและเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพสูงขึ้นจากเดิมมาก โดยสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนได้ให้เงินอุดหนุนเพิ่มขึ้นจากเดิม โดยให้การอุดหนุนถึงร้อยละ 100 ตามแนวทางของบัตรอุดหนุนค่าเล่าเรียน ทำให้โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา มีหลักประกันความมั่นคงด้านการเงินจากรัฐบาลระดับหนึ่ง จากสรุปผลการประชุมผู้บริหารประจำปี พ.ศ. 2551พบว่า ปัญหาสำคัญของการ

บริหารงบประมาณของโรงเรียนการกุศล ยังขาดความเชื่อมโยงในการวางแผนงบประมาณ ขาดประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ และเน้นการใช้จ่ายมากกว่าผลสำเร็จของงาน ดังนั้นจึงควรหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการนำระบบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานที่ใช้ในการบริหารงบประมาณของภาครัฐ มาปรับปรุงประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนการกุศล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณสูงสุดเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน (กลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา.2551)

สำหรับประเทศไทย มีการจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีสาระสำคัญที่ก่อให้เกิดการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาเป็นอย่างมาก และได้ระบุไว้ในหมวดที่ 5 ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในมาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง โดยมีหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. 2546 :3)

การบริหารจัดการศึกษาในระดับโรงเรียนหรือสถานศึกษาของประเทศไทย นับได้ว่ายังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ค่อนข้างมาก พิจารณาได้ดังนี้ 1) ปัญหาการรวมอำนาจสู่ส่วนกลาง สถานศึกษาทุกแห่งไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนของประเทศต้องขึ้นตรงต่อกรมหรือสำนักงานในส่วนกลาง ซึ่งเป็นนิติบุคคลสถานศึกษาไม่มีอำนาจในการบริหารตนเอง ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณและบุคลากร 2) ชุมชนและผู้ปกครองไม่มีบทบาทในการจัดการศึกษา แม้จะมีแนวความคิดให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามานานแล้วก็ตาม เนื่องจากการบริหารการศึกษาของไทยส่งตรงมาจากส่วนกลางงบประมาณเกือบทั้งหมดก็

มาจากส่วนกลาง โรงเรียนจึงไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างจริงจังไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน 3) การเรียนไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น การบริหารด้านวิชาการของเนื้อหาหลักสูตรการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนและระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนที่สำคัญคือ การวัดผลซึ่งเน้นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างละเอียด เนื้อหาวิชาในหลักสูตรไม่ได้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ได้รับการเอาใจใส่ให้เข้ามาอยู่ในระบบการศึกษา นักเรียนเรียนสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในชุมชนนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันไม่ได้(สำนักนโยบายและแผนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม. 2546 : 2 - 3)

การจัดการศึกษาของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ระบุไว้ในมาตรา 43 ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีความเป็นอิสระโดยมีการกำกับติดตามการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกันกับสถานศึกษาของรัฐ ซึ่งระบุไว้ในหมวดที่ 5 ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษา และในมาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงสำหรับการจัดการศึกษาของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย 3 เขตพื้นที่การศึกษา มีโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เขตพื้นที่การศึกษาละ 1 โรงเรียน คือ 1) โรงเรียนการกุศลวัดศรีสุเมธังค์ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร สังกัดเขต 1 2) โรงเรียนการกุศลวัดบูรพา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร สังกัดเขต 2 และ 3) โรงเรียนวัดบูรพาวิทยาการกุศล อำเภอดำตาล จังหวัดสกลนคร สังกัดเขต 3 ซึ่งยังไม่มียกเว้นที่ยกเว้น

ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนการกุศลของวัดโดยตรง ส่วนใหญ่การวิจัยในเนื้อหาวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไปจะเป็นโรงเรียนของรัฐบาลมากกว่า เช่น ปัญหาการวางแผนบริหารโรงเรียน ปัญหาการวางแผนงานด้านวิชาการของโรงเรียน เป็นต้น สำหรับโรงเรียนการกุศลของวัดแล้วยังไม่มียกเว้นที่ยกเว้นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาดังกล่าว

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากไม่มียกเว้นที่ยกเว้นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนการกุศลของวัดโดยตรงในด้านเนื้อหาวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนครเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนการกุศลภายในวัดให้มีประสิทธิภาพ โดยจะศึกษาสภาพแล้วเสนอเป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนครให้สอดคล้องกับความต้องการและเปลี่ยนแปลงรวมทั้งการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนครซึ่งมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา สภาพการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด ตามขอบข่ายและ

ภารกิจการบริหารโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ.2546:33) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป

ขั้นตอนและวิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

2.1 ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร จากจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 3 โรงเรียน คือ 1) โรงเรียนการกุศลวัดศรีสมังค์ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร สังกัดเขต 1 จำนวน 13 คน 2) โรงเรียนการกุศลวัดบูรพา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร สังกัดเขต 2 จำนวน 37 คน และ 3) โรงเรียนวัดบูรพาวิทยาการกุศล อำเภอดงหลวง จังหวัดสกลนคร สังกัดเขต 3 จำนวน 14 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 64 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นผู้ให้ข้อมูล

2.2 ระยะที่ 2 การวิจัยแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย คีษานีเทศก์ 1 คน นักบริหารการศึกษา 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน 3 คน ผู้จัดการโรงเรียน 3 คน หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมและการศึกษาเอกชน 1 คน

2.3 ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบฯ เป็นการวิจัยแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ครั้งที่ 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้ชำนาญการประกอบด้วย นักวิชาการ คีษานีเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนรวม จำนวน 10 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน

สรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 64 คน ส่วนมากตำแหน่งครูผู้สอน คิดเป็น ร้อยละ 95.3 และประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.0

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนครโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป รองลงไป คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ และรายด้านพบว่า

2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การจัดทำสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรของสถานศึกษามีจุดหมายที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น รองลงไป คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายการประเมินผลการปฏิบัติงานการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การนำสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การจัดสรรงบประมาณเพื่อกำหนดค่าใช้จ่ายจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล รองลงไป คือ การปรับปรุงการปฏิบัติงานด้วยวิธีการจัดทำบัญชีที่ถูกต้องและตรวจสอบได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การใช้เทคนิคต่างๆ ในการจัดทำบัญชีการเบิกจ่ายพัสดุ ครุภัณฑ์

2.3 ด้านการบริหารงานบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การเปิดโอกาสให้บุคลากรได้รับความรู้ด้วยวิธีการอบรมสัมมนาและศึกษาต่อ รองลงไป คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายการส่งเสริมขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของ

บุคลากรและข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การปรับปรุงจัดระบบการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่

2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การใช้วิธีการต่าง ๆ ในการป้องกันสารเสพติดสื่อลามก การพนันและการทะเลาะวิวาทของนักเรียน รองลงไป คือ การใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการควบคุมความประพฤติของนักเรียนโดยการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การติดตามและประเมินผลการให้บริการอาหารกลางอาหารเสริม(นม) สุขภาพของนักเรียน

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร

2.1 รูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพปัญหา 2) การวางแผน 3) การกำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบ 4) วิธีดำเนินงาน และ 5) การตรวจสอบ 6.การประเมินผล และ 7.การรายงานผล

2.2 ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนครที่จัดทำขึ้น โดยภาพรวมมีความเหมาะสมใน ระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$) และเมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป

ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร

ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนครพบว่า ผู้ประเมินมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัดฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากขึ้นไป

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนครมีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป รองลงไป คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารงานวิชาการสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษะณี สอนภู (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานสำหรับโรงเรียน การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคกลาง เขต 1 และ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานสำหรับโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคกลาง เขต 1 และเขต 2 มีความตรงตามเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชาและมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ 7 ด้าน จำนวน 67 รายการ ประกอบด้วย (1) ด้านการวางแผนงบประมาณ ได้แก่ โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายที่สอดคล้องซึ่งกันและกัน โรงเรียนมีการกำหนดงบประมาณรายจ่ายแต่ละปีโดยพิจารณาารับของโรงเรียน (2) ด้านการคำนวณต้นทุนกิจกรรม ได้แก่ โรงเรียนมีการกำหนดผลผลิตและเป้าหมายผลผลิตอย่างชัดเจนโรงเรียนมีการวิเคราะห์ และกำหนดกิจกรรมที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียน (3) ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ได้แก่ โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการการใช้พัสดุ ครุภัณฑ์ ทุกครั้งก่อนการจัดซื้อ (4) ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ได้แก่ โรงเรียนมีแผนการใช้จ่ายเงินตามกรอบเวลาและสอดคล้องกับผลการปฏิบัติจริง (5) ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ได้แก่ โรงเรียนมีระบบบัญชีคู่ในการลงบัญชี คือการลงบัญชีด้านซ้าย (เดบิต) และด้านขวา

(เครดิต) ด้วยจำนวนเงินที่เท่ากัน โรงเรียนมีหลักการและใช้หลักการในการลงบันทึกรายรับรายจ่ายเป็นแนวทางในการดำเนินงานไว้ชัดเจน (6) ด้านการบริหารสินทรัพย์ได้แก่ โรงเรียนมีการส่งเสริมบุคลากรของโรงเรียนใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการเรียนการสอนมากที่สุด (7) ด้านการตรวจสอบภายในได้แก่ โรงเรียนมีการกำหนดแผนการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณและสอดคล้องกับ อนุสัญญา ผลจิตต์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านงานกิจการนักเรียน ด้านการเงินและพัสดุ ด้านงานแผนงาน และประกันคุณภาพด้านงานวิชาการ ด้านงานธุรการ ด้านงานชุมชนและภาคีเครือข่าย ด้านงานบริการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านงานบุคคล 2) การเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน ประสพการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและรายด้านพบว่า 1) ด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรของสถานศึกษามีจุดหมายที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น รองลงไป คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายการประเมินผลการปฏิบัติงานการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การนำสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียน

การสอน 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดสรรงบประมาณเพื่อกำหนดการใช้จ่ายจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล รองลงไป คือ การปรับปรุงการปฏิบัติงานด้วยวิธีการจัดทำบัญชีที่ถูกต้องและตรวจสอบได้และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การใช้เทคนิคต่างๆ ในการจัดทำบัญชีการเบิกจ่ายพัสดุ ครุภัณฑ์ 3) ด้านการบริหารงานบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเปิดโอกาสให้บุคลากรได้รับความรู้ด้วยวิธีการอบรมสัมมนาและศึกษาต่อ รองลงไป คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายการส่งเสริมขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การปรับปรุงจัดระบบการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้วิธีการต่างๆ ในการป้องกันสารเสพติดสื่อลามก การพนันและการทะเลาะวิวาทของนักเรียน รองลงไป คือ การใช้เทคนิคต่างๆ ในการควบคุมความประพฤติของนักเรียนโดยการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การติดตามและประเมินผลการให้บริการอาหารกลาง อาหารเสริม (นม) สุขภาพของนักเรียน

ผลการประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร ที่จัดทำขึ้น โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป

ผลการประเมินความเหมาะสม และความ เป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนครโดยภาพรวมมีระดับความเหมาะสมของการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุดและมีระดับความเป็น

ไปได้ของการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีระดับความเหมาะสมของการนำไปใช้มากที่สุดคือการประเมินผล รองลงไปคือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบด้านที่มีระดับความเหมาะสมของการนำไปใช้ต่ำที่สุดคือเงื่อนไขความสำเร็จ ด้านที่มีระดับความเป็นไปได้ของการนำไปใช้มากที่สุดคือการประเมินผล รองลงไปคือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ด้านที่มีระดับความเป็นไปได้ของการนำไปใช้ต่ำที่สุดคือเงื่อนไขความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัย รูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนครผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการจัดทำบัญชีการเบิกจ่ายพัสดุ ครุภัณฑ์

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคลผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการกำหนดจุดจุดหมายการส่งเสริมขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรและมีการปรับปรุงจัดระบบการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไปผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการติดตามและประเมินผลการให้บริการอาหารกลางอาหารเสริม (นม) สุขภาพของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร เพื่อเป็นกรอบในการนำไปปรับปรุงพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนครที่มีประสิทธิผลต่อไป

2.2 ควรส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนการกุศลภายในวัด จังหวัดสกลนคร

เอกสารอ้างอิง

- เกษะณี สอนภู. (2554). **การนำเสนอแนวทางการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานสำหรับโรงเรียน การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคกลาง เขต 1 และ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- กลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา. (2551). **การประชุมใหญ่สามัญประจำปีระหว่างวันที่ 28-30 ตุลาคม 2551** ณ ห้องปาล์มหลวง โรงแรมโลตัสปางสวนแก้ว อำเภอเมือง, เชียงใหม่.
- ประวัติโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา. (2552). ค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2552 จาก : <http://www.kamkusol.org/>.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. **แนวปฏิบัติของพ่อแม่ผู้ปกครองในสถานศึกษาเอกชนเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2544.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา
- อรัญญา ผลจิตต์.(2555).**การศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.